

DATUM
2016-04-11
ERT DATUM
2016-01-14

DIARIENR
2016/9-4
ER BETECKNING
S2015/07487/FS

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Träning ger färdighet – Koncentrera vården för patientens bästa (SOU 2015:98)

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag om utvecklad beslutsprocess för ökad koncentration

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag om en ny nationell kunskaps- och beslutsstruktur för den högspecialiserade vården, då det sannolikt förbättrar förutsättningarna för en säker och effektiv vård. Utredningen redovisar en ingående problembeskrivning av situationen i dag samt för- och nackdelar med olika alternativ för att åstadkomma en bättre ordning. Utredningen ger riksdagen och regeringen ett bra underlag till stöd för att kunna fatta beslut i frågan. Såsom det svenska hälso- och sjukvårdssystemet är utformat i dag förefaller det, enligt Statskontorets mening, lämpligt att staten beslutar om den högspecialiserade vård som ska bedrivas nationellt och att landstingen beslutar om den högspecialiserade vård som ska bedrivas regionalt.

Identifierade brister visar på bristande effektivitet i hälso- och sjukvårdssystemet

Statskontoret anser att de brister som utredningen identifierat i det tidigare arbetet med att koncentrera vården är anmärkningsvärda. Utredningen framhåller bland annat att cirka 500 dödsfall skulle kunna undvikas årligen om patientvolymerna skulle öka till minst 100 ingrepp av en viss typ av åtgärd på svenska sjukhus. Detta visar enligt Statskontoret att det finns starka skäl för att vidta ytterligare åtgärder i syfte att öka koncentrationen inom sjukvårdssystemet.

Utredningen framhåller att det inte är lagstiftningen som skapar hinder för ökad koncentration, utan att det är tillämpningen som har brustit. Detta visar att det finns allvarliga brister i utvecklingskapaciteten inom dagens hälso- och sjukvårdssystem. En slutsats som kan dras av detta är att det finns skäl för regeringen att prioritera frågan om hur styrningen och organiseringen av hälso- och sjukvården kan utvecklas för att skapa starkare drivkrafter för huvudmännen att självständigt utveckla en hälso- och sjukvård som är effektiv och säker för patienterna. I detta sammanhang behöver landstingsorganisationen uppmärksammas, bland annat utifrån utredningens slutsats om att färre sjukvårdshuvudmän i form av storregioner ger bättre

förutsättningar att klara nivåstruktureringen av den regionala högspecialiserade vården.

Det finns också skäl för regeringen att följa upp att landstingen faktiskt utformar effektiva beslutsprocesser för koncentrationen på den regionala nivån i enlighet med utredningens förslag. Om så inte visar sig bli fallet menar Statskontoret att regeringen bör utvidga statens ansvar till att även omfatta beslut om var den regionala högspecialiserade vården ska bedrivas.

Regeringen behöver noggrant följa Socialstyrelsens arbete med den nya beslutsstrukturen

Utredningen föreslår att Socialstyrelsen ska få det huvudsakliga ansvaret även för den nya beslutsstrukturen trots de brister i tillämpningen som identifierats i myndighetens nuvarande arbete med rikssjukvården. Enligt utredningen har Socialstyrelsen inte i någon större omfattning föreslagit lämpliga områden för rikssjukvård och berednings- och beslutsprocessen har varit tidskrävande och ineffektiv i förhållande till antalet beslutade tillstånd.

Statskontoret anser att det är rimligt att Socialstyrelsen även fortsättningsvis får det övergripande ansvaret för beslutsprocessen för högspecialiserad vård utifrån hur myndighetsstrukturen är utformad på hälso- och sjukvårdsområdet. Samtidigt bör vetskapen om tidigare brister i tillämpningen föranleda regeringen att inom ramen för sin styrning och uppföljning av myndigheten särskilt bevaka att tillämpningen av de föreslagna nya bestämmelserna blir bättre än tidigare.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Anna Pauloff och utredare Henrik Elmefur, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Ingvar Mattson

Henrik Elmefur